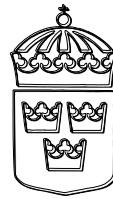

Regeringens proposition

2011/12:107

Samverkan mellan kommuner
om samhällsorientering m.m.

Prop.
2011/12:107

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 mars 2012

Fredrik Reinfeldt

Erik Ullenhag
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition lämnas förslag till ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, inkomstskattelagen (1999:1229), lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program och lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Det föreslås även att lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m. upphävs.

Det föreslås att kammarrätternas sammansättning ändras på så sätt att nämndemän inte längre ska medverka i kammarrätt i mål enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring eller lagen om arbetslöshetskassor.

Det föreslås ändringar i lagen om arbetslöshetsförsäkring, lagen om arbetsmarknadspolitiska program och inkomstskattelagen för att skapa en mer ändamålsenlig struktur på det arbetsmarknadspolitiska regelverket.

Systemet med att Arbetsförmedlingen kan begränsa byggverksamheten genom byggnadstillstånd och jämna ut byggverksamheten över tid med hänsyn till byggarbetsmarknaden föreslås upphävas.

Det föreslås slutligen att kommuner ska ges en möjlighet att samverka om att erbjuda samhällsorientering till vissa nyanlända invandrare. För att åstadkomma en sådan möjlighet föreslås att det görs undantag för lokaliseringsprincipen och självkostnadsprincipen som kommer till uttryck i kommunallagen (1991:900). Kommunernas skyldigheter enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling påverkas inte av förslaget.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2012 och det föreslås att förslagen i inkomstskattelagen ska tillämpas på ersättningar och stöd som betalas ut efter den 30 juni 2012.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om upphävande av lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m.	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	8
2.4	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	9
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program	10
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter	11
3	Ärendet och dess beredning	13
4	Nämndemäns medverkan i kammarrätten	13
5	Samverkan mellan kommuner om samhällsorientering	15
5.1	Bakgrund	15
5.2	Behov av åtgärder	15
5.3	Utvidgning av kommunernas befogenheter	18
5.4	Skyldigheten att upphandla	20
6	Förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket	20
6.1	Strukturen i det arbetsmarknadspolitiska regelverket	20
6.2	Lagen om arbetsmarknadspolitiska program	21
6.3	Skattefriheten för utvecklingsersättningar	22
6.4	Skattefriheten för ersättning för vissa utgifter	22
6.5	Hänvisningar i lagen om arbetslöshetsförsäkring	23
7	Byggnadstillstånd	24
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	26
9	Konsekvensbeskrivning	26
9.1	Nämndemäns medverkan i kammarrätten	26
9.2	Samverkan mellan kommuner om samhällsorientering	26
9.3	Förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket	27
9.4	Byggnadstillstånd	27
10	Författningskommentar	29
10.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring	29
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	29
10.3	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	30

10.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter	30	Prop. 2011/12:107
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian (Ds 2011:31).....	32	
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	33	
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna.....	41	
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	42	
Bilaga 5	Lagrådets yttrande.....	47	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2012	48	

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om upphävande av lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m.,

2. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,

3. lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,

4. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),

5. lag om ändring i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program,

6. lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om upphävande av lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m.

Härigenom föreskrivs att lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m. ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2012.

Härigenom föreskrivs att 14, 22, 26, 46 och 49 §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Vid prövning av arbetsvillkoret bortses från utfört förvärvsarbete

1. som arbetsgivaren finansierat med särskilt anställningsstöd enligt förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, eller

2. som bedrivits med stöd av bestämmelserna om stöd till start av näringsverksamhet enligt förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

1. som arbetsgivaren finansierat med särskilt anställningsstöd, eller

2. som bedrivits med stöd till start av näringsverksamhet inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program.

22 §²

Ersättning lämnas under längst 300 dagar (ersättningsperiod). Till en sökande som dag 300 i ersättningsperioden är förälder till barn under 18 år lämnas dock ersättning under längst 450 dagar.

När det bestäms hur många dagar av ersättningsperioden som har förbrukats skall dag då den sökande fått aktivitetsstöd enligt förordningen (1996:110) om aktivitetsstöd jämföras med ersättningsdag enligt denna lag. Därvid beaktas inte dagar före den 1 oktober 2007.

När det bestäms hur många dagar av ersättningsperioden som har förbrukats ska dag då den sökande fått aktivitetsstöd för att delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program jämföras med ersättningsdag enligt denna lag. Dagar före den 1 oktober 2007 beaktas inte.

Om den sökande omedelbart före inträdet i en arbetslöshetskassa har fått ersättning från en annan arbetslöshetskassa, räknas ersättningsdagar i den andra kassan in i ersättningsperioden.

Rätten till dagpenning upphör vid månadsskiftet före den månad då den arbetslöse fyller 65 år.

26 §³

Om inte annat följer av 25 § andra stycket, 27 §, 27 a § eller 30 §, lämnas dagpenning med ett belopp som motsvarar följande procentsatser av den sökandes dagsförtjänst.

- 80 procent under de första 200 dagarna av ersättningsperioden, och
- 70 procent under resten av ersättningsperioden.

När det bestäms med vilken När det bestäms med vilken

¹ Senaste lydelse 2000:1460.

² Senaste lydelse 2007:413.

³ Senaste lydelse 2009:666.

procentsats ersättning ska lämnas ska dag då en sökande fått aktivitetsstöd *enligt förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd* jämföras med ersättningsdag enligt denna lag. *Därvid beaktas inte dagar* före den 1 januari 2007.

procentsats ersättning ska lämnas ska dag då en sökande fått aktivitetsstöd *för deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program* jämföras med ersättningsdag enligt denna lag. *Dagar* före den 1 januari 2007 *beaktas inte*.

46 §⁴

Bestämmelserna i 43 § *samt* 45 a § första stycket 1 om arbete *skall* tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska program för vilka aktivitetsstöd lämnas *enligt förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd*. Bestämmelserna i 44, 45 och 45 a §§ *skall därvid* gälla i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 43 § *och* 45 a § första stycket 1 om arbete *ska* tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska program för vilka aktivitetsstöd lämnas. Bestämmelserna i 44, 45 och 45 a §§ *ska då* gälla i tillämpliga delar.

49 §⁵

Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till ersättning enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om inte annat följer av lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt. Behörig förvaltningsrätt är den inom vars domkrets det första beslutet i saken har fattats.

Vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål som avses i första stycket skall nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i förvaltningsrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

⁴ Senaste lydelse 2002:626.

⁵ Senaste lydelse 2009:824. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att 95 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

95 §¹

Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden enligt denna lag om rätt till medlemskap, medlemsavgifter och särskild uttaxering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Behörig förvaltningsrätt är den inom vars domkrets det första beslutet i saken har fattats.

Vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål som avses i första stycket ska nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i förvaltningsrätten.

Arbetslöshetskassans beslut enligt denna lag i andra fall än som avses i första stycket får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

¹ Senaste lydelse 2009:825. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

2.4 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 33 och 35 §§ inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

33 §

Utvecklingsersättningar enligt lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program ska inte tas upp.

Utvecklingsersättning i form av dagpenning som lämnas till de ungdomar som deltar i arbetsmarknadspolitiska program ska inte tas upp.

35 §

Stöd som avser ersättning för utgifter för *nattlogi* eller resor m.m. ska inte tas upp om det lämnas till deltagare i

1. arbetslivsinriktad rehabilitering,

2. *de arbetsmarknadspolitiska programmen*

– *arbetsmarknadsutbildning,*

– *arbetspraktik,*

– *jobb- och utvecklingsgarantin,*

om insatsen består i annat än stöd till start av näringsverksamhet,

– *ungdomsinsatser,*

– *förberedande insatser, eller*

– *projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.*

Stöd som avser ersättning för utgifter för *logi* eller resor m.m. ska inte tas upp om det lämnas till deltagare i

1. arbetslivsinriktad rehabilitering,

2. *arbetsmarknadspolitiska program som berättigar deltagaren till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.*

Första stycket gäller även sådant stöd som lämnas till deltagarens ledare eller till elever med funktionshinder vid utbildning i grundskola, gymnasieskola eller motsvarande utbildning.

Statliga bidrag för resor, kost eller logi eller merutgifter på grund av funktionshinder som lämnas till elever i utbildning för döva eller hörselskadade eller i utbildning som är speciellt anpassad för svårt rörelsehindrade ungdomar (Rh-anpassad utbildning) ska inte tas upp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012 och tillämpas på ersättningar och stöd som betalas ut efter den 30 juni 2012.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:625)
om arbetsmarknadspolitiska program

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2000:625) om arbetsmarknads-
politiska program¹ ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2012.

¹ Senaste lydelse av 4 § 2007:809.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

dels att 1 kap. 2 och 3 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 3 kap. 7 § samt närmast före 3 kap. 7 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Det krav på anknytning till kommunens eller landstingets område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) gäller inte vid tillämpning av följande bestämmelser i denna lag:

- 2 kap. 3 § om medfinansiering av vissa projekt,
- 2 kap. 4 § om bistånd till utländska studerande,
- 2 kap. 10 § om kompensation till enskilda inom socialtjänsten,
- 3 kap. 2 § om sjuktransporter,
- 3 kap. 3 § om kollektivtrafik,

– 3 kap. 7 § om samhällsorientering,

- 4 kap. 1 § om turism, och
- 5 kap. om tjänsteexport och internationellt bistånd.

Vid tillämpningen av 2 kap. 1 § om bidrag till byggande av statlig väg och järnväg krävs dock särskilda skäl för undantag från kravet på anknytning.

3 §

Trots bestämmelserna i 2 kap. 7 § och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900) ska verksamheten bedrivas på affärsmässiga grunder vid tillämpning av följande bestämmelser i denna lag:

- 3 kap. 2 § om sjuktransporter,
- 3 kap. 3 § om kollektivtrafik,
- 3 kap. 6 § om lokaler, *och*
 - 3 kap. 6 § om lokaler,
 - 3 kap. 7 § om samhällsorientering, *och*
- 5 kap. 1 och 2 §§ om tjänsteexport.

¹ Senaste lydelse 2010:428.

Samhällsorientering

7 §

En kommun får ingå avtal med en annan kommun om att uppgifter som kommunen har enligt 5 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska utföras av den andra kommunen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Arbetsmarknadsdepartementet har promemorian Vissa förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket m.m. (Ds 2011:31) utarbetats. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena och remissammanställningar finns tillgängliga hos Arbetsmarknadsdepartementet (dnr A2011/3549/A).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 16 februari 2012 att inhämta Lagrådets yttrande över den föreslagna ändringen av 49 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring samt förslagen till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) och lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Lagrådsremissens lagförslag finns i *bilaga 4*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådet har haft synpunkter på utformningen av förslaget till ny lydelse av 11 kap. 35 § inkomstskattelagen. Regeringen har följt Lagrådets förslag, se avsnitt 6.4 och författningsskomentaren.

4 Nämndemäns medverkan i kammarrätten

Regeringens förslag: Nämndemän ska inte delta i kammarrättens avgörande av mål enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring eller lagen om arbetslöshetskassor.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen erinran mot förslaget. *Sveriges Kommuner och Landsting* och *Nämndemännens riksförbund* avstyrker förslaget och anser att nämndemän även fortsättningsvis ska delta i kammarrättens avgöranden av mål enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor. *Tjänstemännens centralorganisation* är tveksam till lämpligheten i förslaget mot bakgrund av de senaste årens skärpning av lagstiftningen och riktlinjerna för arbetslöshetsersättningen.

Skälen för regeringens förslag: Den 1 juli 1993 infördes en ny instansordning för bl.a. mål om arbetslöshetsförsäkring. Den innebar att mål om arbetslöshetsförsäkring som överklagats från dåvarande Arbetsmarknadsstyrelsen skulle prövas av dåvarande länsrätt som första domstolsinstans (prop. 1992/93:215, bet. 1992/93:JuU33, rskr. 1992/93:372). Målen skulle därefter följa den instansordning som gällde för de allmänna förvaltningsdomstolarna, vilket innebar att kammarrätten var

andra instans. Riksdagen beslutade samtidigt att Regeringsrätten skulle ersätta Försäkringsöverdomstolen som högsta och sista instans i arbetslöshetsförsäkringsmål och socialförsäkringsmål. Försäkringsöverdomstolen kvarstod dock som sista instans fram till den 1 juli 1995. I samband med att den nya instansordningen infördes beslutades att samma domförelsesregler som gällde i socialförsäkringsmål även skulle gälla i mål om arbetslöshetsförsäkring. Det innebär att om nämndemän medverkat vid avgörande av mål i länsrätt, skulle nämndemän medverka även i kammarrätten. Den 1 juli 1994 infördes krav på prövningstillstånd för mål om arbetslöshetsförsäkring i ledet länsrätt–kammarrätt (prop. 1993/94:209, bet. 1993/94:AU18, rskr. 1993/94:459). Vid prövning av överklagande av en arbetslöshetskassas beslut om arbetslöshetsersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och i mål om rätt till medlemskap, medlemsavgifter och särskild uttaxering enligt lagen om arbetslöshetskassor, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare och tre nämndemän.

Sedan den 1 januari 2009 deltar inte nämndemän i kammarrättens avgörande av socialförsäkringsmål. Skälet till att nämndemäns medverkan i socialförsäkringsmål avskaffades var att flertalet av de mål där prövningstillstånd beviljades avsåg komplicerade försäkringsrättsliga eller processuella frågor, medicinska bedömningar som krävde särskild kompetens eller tekniskt komplicerade beräkningar. Frågorna i de mål där kammarrätten meddelar prövningstillstånd ansågs därför sällan kunna innehålla sådana lämplighets- och skälighetsbedömningar där nämndemannamedverkan var av särskilt värde (prop. 2008/09:22, bet. 2008/09:SfU6, rskr. 2008/09:96). Efter denna ändring deltar nämndemän i kammarrätten endast i mål som rör tvångsomhändertagande av personer samt i mål om arbetslöshetsförsäkring och arbetslöshetskassor.

Till sin karaktär uppvisar mål enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om arbetslöshetskassor stora likheter med socialförsäkringsmålen. Samma skäl som anfördes vid 2009 års reform beträffande socialförsäkringsmålen kan därför anföras för att ta bort nämndemännens medverkan i mål enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om arbetslöshetskassor. En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har ingen erinran mot förslaget. Regeringen anser därför att kammarrättens normala domförelsesregler fortsättningsvis bör tillämpas i mål om rätt till arbetslöshetsersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och mål om rätt till medlemskap, medlemsavgifter och särskild uttaxering som prövas i kammarrätt enligt lagen om arbetslöshetskassor. Bestämmelserna i nämnda lagar om att nämndemän i vissa fall ska ingå i kammarrättens sammansättning bör därför tas bort.

5 Samverkan mellan kommuner om samhällsorientering

Prop. 2011/12:107

5.1 Bakgrund

Den 1 december 2010 infördes, som en del av den s.k. etableringsreformen, en skyldighet för kommuner att erbjuda vissa nyanlända invandrare samhällsorientering, se 5 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Enligt andra stycket samma paragraf får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om samhällsorienteringens innehåll och omfattning.

I delbetänkandet Sverige för nyanlända – värden, välfärdsstat, vardagsliv (SOU 2010:16) lämnade utredningen om samhällsorientering för nyanlända invandrare ett förslag till förordning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare. Enligt förslaget skulle en kommun vid behov samarbeta med andra kommuner. I samband med beredningen av förslaget inom Regeringskansliet konstaterades dock att regeringen saknade bemyndigande från riksdagen att ålägga kommunerna att samverka.

I slutbetänkandet Sverige för nyanlända utanför flyktningmottagandet (SOU 2010:37) föreslog nämnda utredning en ny lag om samhällsorientering för nyanlända invandrare. Utredningen föreslog också att gruppen nyanlända invandrare som kommunerna ska erbjuda samhällsorientering ska utökas till att omfatta alla nyanlända invandrare som är folkbokförda i kommunen, har fyllt arton år och som inte går i gymnasieskola eller har tillfälligt uppehållstillstånd för studier.

5.2 Behov av åtgärder

Regeringens bedömning: Det finns behov av att vidga den kommunala kompetensen för att kommunerna ska kunna samverka kring att erbjuda samhällsorientering.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: En majoritet av de remissinstanser som har lämnat synpunkter instämmer i regeringens bedömning. *Landskrona kommun* påpekar att det är en förutsättning för att kommunerna ska kunna lösa uppdraget att erbjuda samhällsorientering. *Konkurrensverket*, *Företagarna* och *Svenskt Näringsliv* instämmer inte i regeringens bedömning. Enligt Konkurrensverket har regeringen inte visat att de nuvarande möjligheterna till offentligrättslig samverkan är otillräckliga. Konkurrensverket påpekar att undantag från lokaliserings- och självkostnadsprincipen endast bör komma i fråga efter det att en branschanalys genomförts för att identifiera om det finns ett marknadsmisslyckande eller om det offentliga kan ingripa för att underlätta marknadens funktionssätt genom att eliminera etableringshinder alternativt skapa stordriftsfördelar eller ökad effektivitet. Konkurrensverket menar att någon sådan branschanalys inte gjorts. Företagarna anser att de nu-

varande möjligheterna till kommunal samverkan måste anses tillräckliga. Svenskt Näringsliv påpekar att det redan i dag finns samverkansmöjligheter för kommuner. Svenskt Näringsliv föreslår att regeringen överväger att lägga ansvaret för verksamheten på en statlig myndighet om de nuvarande möjligheterna till kommunal samverkan inte är tillräckliga.

Skälen för regeringens bedömning

Behov av samverkan

Enligt förordningen (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare ska kommunerna erbjuda minst 60 timmars samhällsorientering. Samhällsorienteringen ska innehålla vissa bestämda delar och erbjudas så snart som möjligt efter det att en etableringsplan har upprättats. Samhällsorienteringen ska i möjligaste mån bedrivas på deltagarens modersmål eller på annat språk som deltagaren behärskar väl. De personer som ger samhällsorienteringen ska ha lämplig pedagogisk utbildning eller erfarenhet och ämneskunskap. Sammantaget innebär detta att det ställs stora krav på kommunerna.

Skyldigheten att tillhandahålla samhällsorienteringen ställer vissa kommuner inför praktiska utmaningar, varför dessa kommuner kan behöva köpa tjänsten eller på annat sätt samarbeta med andra kommuner eller aktörer, i synnerhet mot bakgrund av att samhällsorienteringen ska ske på den nyanländas modersmål eller på annat språk som han eller hon behärskar väl.

Kommuner och länsstyrelser, som har en samordnande roll inom etableringsreformen, har framfört önskemål om en möjlighet för kommuner att samverka kring skyldigheten att erbjuda samhällsorientering.

Nuvarande möjligheter till samverkan

En eller flera kommuner kan bilda och överlåta skötseln av kommunala uppgifter till ett kommunalförbund. I princip kan alla kommunala uppgifter, såväl frivilliga som obligatoriska, överlämnas till ett kommunalförbund. Särskilda bestämmelser om kommunalförbund finns i 3 kap. 20–28 §§ kommunallagen (1991:900).

Kommuner kan även samverka i en gemensam nämnd enligt 3 kap. 3 a–c §§ kommunallagen. En gemensam nämnd får sköta uppgifter som är gemensamma för de samverkande kommunerna. Alla kommunala uppgifter, med undantag för de uppgifter som kommunstyrelsen har enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, kan fullgöras av en gemensam nämnd. En gemensam nämnd tillsätts i någon av de samverkande kommunerna och ingår i dess organisation. Nämndens behörighet och befogenhet ska anges i en överenskommelse mellan de samverkande kommunerna.

Kommuner och landsting kan också under vissa förutsättningar samverka genom att sluta avtal med varandra. I rättspraxis har det godtagits

att kommuner och landsting säljer överskotts kapacitet till någon annan. Det är däremot inte möjligt att bygga upp en permanent överskotts kapacitet för att tillgodose någon annans än den egna kommunens behov. Detta har ansetts strida mot lokaliseringsprincipen (RÅ 1993 ref. 12).

Behov av att vidga den kommunala kompetensen

I propositionen Kommunala kompetensfrågor (prop. 2008/09:21) har regeringen bedömt att undantag från lokaliserings- och självkostnadsprincipen, med hänsyn till dessas principiella värden för den kommunala verksamheten, endast bör komma i fråga i de fall offentligrättslig samverkan inte bedöms möjlig. Vidare framgår att ett undantag från självkostnadsprincipen bör föregås av en branschanalys. En sådan bör innefatta att identifiera om det föreligger ett marknadsmisslyckande eller om det offentliga kan ingripa för att underlätta marknadens funktionssätt genom att eliminera etableringshinder alternativt skapa stordriftsfördelar eller ökad effektivitet. Ovan har redogjorts för kommuners behov av att skapa stordriftsfördelar vid utförandet av samhällsorientering, särskilt mot bakgrund av målet att samhällsorienteringen ska bedrivas på modersmålet eller annat språk som deltagaren behärskar väl.

Kommuner och landsting har framfört att de möjligheter till samverkan som finns i dag inte är tillräckliga för att kunna fullgöra skyldigheten att erbjuda samhällsorientering. Att inrätta ett kommunalförbund eller en gemensam nämnd framstår som alltför komplicerat för en så begränsad uppgift. Det är som tidigare nämnts inte tillåtet att bygga upp en överkapacitet av möjlighet att erbjuda samhällsorientering som sedan säljs vidare till andra kommuner. Eftersom dagens samverkansformer inte bedöms vara tillräckliga bör ytterligare möjligheter för samverkan på området samhällsorientering skapas.

Etableringsreformen och samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare är en ny reform som det är tänkt att det allmänna ska tillgodose. Regeringen anser att det är viktigt med en fungerande marknad för samhällsorientering. Kommunerna bör därför överväga marknadsbaserade möjligheter innan avtal skrivs mellan två eller flera kommuner. Med anledning av detta finns det skäl att följa upp reformen och hur bl.a. marknaden för samhällsorientering utvecklas och att ompröva om möjligheten till kommunal samverkan ska bestå.

Regeringens förslag: En kommun ska ges möjlighet att ingå avtal med en annan kommun om att kommunens uppgifter om samhällsorientering ska utföras av den andra kommunen.

Verksamheten som avtalet gäller ska få drivas utan sådan anknytning till kommunen eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen.

Verksamheten ska bedrivas på affärsmässiga grunder.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av de remissinstanser som har lämnat synpunkter tillstyrker förslaget. *Länsstyrelserna i Stockholms* och *i Dalarnas län* bedömer att förslaget är tillräckligt för att möjliggöra nödvändigt samarbete mellan kommunerna kring samhällsorientering. *Konkurrensverkets*, *Företagarnas* och *Svenskt Näringslivs* invändningar behandlas i avsnitt 5.2. *Stockholms kommun* tillstyrker förslaget men anser inte att det ger kommunerna utökade möjligheter att samarbeta, vilket vore önskvärt. *Stockholms kommun* understryker även vikten av att kommunerna inte bygger upp egna verksamheter som konkurrerar med näringslivet utan i stället använder sig av möjligheten att upphandla verksamheten. *Falkenbergs kommun* påpekar att eftersom kommunen bara blir en aktör när det gäller att anordna samhällsorientering så är det förenligt med marknadsprinciper att upphandling sker affärsmässigt. *Länsstyrelsen i Skåne län*, *Strömsunds kommun*, *Luleå kommun* och *Sveriges Kommuner och Landsting* invänder mot att kravet att samhällsorientering, om den säljs mellan kommuner, ska bedrivas på affärsmässiga grunder. *Luleå kommun* och *Strömsunds kommun* anser att kommuner bör ges möjlighet att sluta avtal med andra kommuner om samhällsorientering till självkostnadspris, medan *Länsstyrelsen i Skåne län* föreslår att undantaget från självkostnadsprincipen ska vara frivilligt för kommunerna. *Motala kommun* påpekar att undantaget från självkostnadsprincipen innebär att samhällsorienteringen blir dyrare för kommuner som inte kan ordna samhällsorienteringen i egen regi än för kommuner som kan det. *Länsstyrelsen i Västerbottens län* anser att kravet på offentlig upphandling av samhällsorientering, särskilt om verksamheten utökas till att gälla fler grupper av nyanlända invandrare, medför en onödigt krånglig byråkrati.

Skälen för regeringens förslag

En möjlighet för kommuner att ingå avtal

Enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare är varje kommun skyldig att se till att de personer som omfattas av lagen erbjuds samhällsorientering.

Kommuners behov av samverkan för att uppfylla de skyldigheter som kommunerna har bör tillgodoses genom att det skapas rättsliga förutsättningar för kommunerna att avtalsvägen åta sig ansvaret för samhällsorientering för en annan kommuns räkning.

Den grundläggande kompetensbestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen ger bl.a. uttryck för den s.k. lokaliseringsprincipen. Principen innebär att en kommunal åtgärd måste vara knuten till kommunens område eller dess invånare. Avsteg från principen kan göras i speciallagstiftning.

Det kan antas att vissa kommuner kommer att ha en överkapacitet i fråga om genomförandet av samhällsorientering. Det kan även antas att andra kommuner, kanske särskilt mindre kommuner, kommer att ha svårt att erbjuda samhällsorientering som uppfyller kraven i förordningen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare. Effektivitetsskäl talar för att låta kommunerna köpa tjänsterna från en annan kommun och på så sätt uppfylla sina åligganden gentemot sina kommunmedlemmar. För att sådana avtal ska vara möjliga föreslås att det görs undantag från lokaliseringsprincipen vid avtal om samhällsorientering.

Undantag från självkostnadsprincipen

För kommunalt bedriven verksamhet gäller enligt 8 kap. 3 c § kommunallagen en självkostnadsprincip. Principen innebär att kommuner inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunerna tillhandahåller. Denna huvudregel gäller all verksamhet, vare sig det är fråga om frivillig eller specialreglerad sådan. Undantag från principen kan göras i speciallagstiftning.

Att verksamhet bedrivs på affärsmässiga grunder innebär främst att kommunerna ska tillämpa ett affärsmässigt beteende och en korrekt pris-sättning. En viss vinstmarginal ska inräknas i priset och de villkor som gäller för det privata näringslivets affärsdrivande verksamhet ska vara vägledande. Storleken på vinstmarginalen är emellertid en bedömning som ska göras i varje enskilt fall. Det behöver inte nödvändigtvis strida mot kravet på affärsmässighet att i särskilda situationer inte räkna med någon vinst eller enbart en liten sådan. Marknadssituationen kan vid olika tillfällen vara sådan att utrymmet för att ta ut vinst rent faktiskt är litet eller i stort sett obefintligt (se prop. 1995/96:167 s. 32 f.).

Självkostnadsprincipen skulle innebära att kommuner, som enligt avtal genomför samhällsorientering, inte skulle kunna ta ut ett pris som var högre än kostnaderna för tjänsten. En tillämpning av självkostnadsprincipen skulle därför kunna leda till underprissättning av de kommunala tjänsterna. På en konkurrensutsatt marknad är det emellertid av stor vikt att samtliga aktörer tillämpar en prissättning som bygger på likartade förutsättningar. I annat fall finns en uppenbar risk att tjänsterna underprissätts och konkurrensen på marknaden snedvrids. Oaktat att marknaden för samhällsorientering troligtvis kommer att vara en liten marknad på vilken studieförbund, ideella föreningar och företag konkurrerar, är det viktigt att marknaden inte hämmas eller snedvrids.

Förvärv av tjänster innefattande samhällsorientering kommuner emellan bör därför undantas från självkostnadsprincipen och ske på affärsmässiga grunder.

Regeringens bedömning: Den föreslagna utvidgningen av kommunernas befogenheter påverkar inte kommunernas skyldigheter enligt lagen om offentlig upphandling.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: *Länsstyrelserna i Kronobergs län, Västra Götalands län och i Västerbottens län* framhåller att ett upphandlingsförfarande av samhällsorientering innebär att kvalitetssäkringen av samhällsorienteringen försvåras och att det därför behövs en kunskaps- och tillsynsmyndighet.

Skälen för regeringens bedömning: Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling omfattar bl.a. kommuner, landsting och flertalet av deras bolag. Lagen bygger på principer om likvärdighet, icke-diskriminering, öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet (jfr 1 kap. 9 § lagen om offentlig upphandling). Med detta menas bland annat att den som genomför en upphandling ska utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns på den aktuella marknaden och att anbudsgivare, anbudsökande och anbud ska behandlas objektivt.

Förslaget att utvidga kommunernas befogenhet samt att undanta verksamheten samhällsorientering från lokaliseringsprincipen och självkostnadsprincipen innebär ingen förändring för kommunerna i fråga om deras skyldigheter att upphandla enligt lagen om offentlig upphandling. Tillämpningen av eventuella undantag från upphandlingsskyldigheten enligt lagen om offentlig upphandling eller omständigheter som föranleder att lagen inte ska tillämpas får bedömas i varje enskilt fall.

Kommunerna har ansvar för att samhällsorientering ges i enlighet med förordningen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare oavsett om den sker i egen regi eller av en annan aktör efter en upphandling. Länsstyrelsernas ansvar enligt 12 § samma förordning att följa upp verksamheten påverkas inte av förslaget. Det bedöms därutöver inte finnas ett behov av att lägga ett särskilt tillsynsansvar hos en statlig myndighet.

6 Förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket

6.1 Strukturen i det arbetsmarknadspolitiska regelverket

Det arbetsmarknadspolitiska regelverket består huvudsakligen av förordningar som har meddelats med stöd av regeringens restkompetens. Vissa föreskrifter ges dock i lag. Sådana regler finns bland annat i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program. Lagregler med kopplingar till det arbetsmarknadspolitiska regelverket finns också i bl.a. arbetsmiljölagen (1977:1160), lagen (1997:238) om arbetslöshets-

försäkring, inkomstskattelagen (1999:1229), lagen (1982:80) om anställningsskydd och lagen (1994:260) om offentlig anställning.

De arbetsmarknadspolitiska författningarna har genomgått genomgripande förändringar. Regeringsskiftet år 2006 innebar en ny inriktning av regeringens arbetsmarknadspolitik och den ekonomiska kris som följde åren därefter ledde till ett behov av snabba förändringar av arbetsmarknadspolitiken. Över tid har det medfört att helheten har blivit oöverskådlig och det finns nu behov av en övergripande översyn av de arbetsmarknadspolitiska författningarnas struktur. Målsättningen är att skapa ett regelverk som är överskådligt, enkelt att tillämpa och som har en struktur som fungerar över tid.

6.2 Lagen om arbetsmarknadspolitiska program

Regeringens förslag: Ungdomars rätt till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning när de deltar i jobbgarantin för ungdomar ska inte längre regleras i lag.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans kommenterar förslaget särskilt. *Arbetsgivarverket*, *Länsstyrelsen i Kronobergs län* och *Göteborgs tingsrätt* är positiva till arbetet med att förenkla det arbetsmarknadspolitiska regelverket, av vilket förslaget är en del. Övriga remissinstanser har inga synpunkter eller avstår från att yttra sig.

Skälen för regeringens förslag: Av 4 § lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program framgår att den som är berättigad till ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring har rätt till aktivitetsstöd vid deltagande i jobbgarantin för ungdomar. Om ungdomen har fyllt 18 år men inte är berättigad till sådan ersättning, betalas i stället utvecklingsersättning ut.

I övriga fall när ersättning betalas ut för deltagande i arbetsmarknadspolitiska program regleras rätten till ersättning i förordning. Exempelvis regleras att vuxna arbetslösa har rätt till aktivitetsstöd vid deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin i förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd.

Som redogjorts för i avsnitt 6.1 är arbetsmarknadspolitiken ett område som främst ligger inom ramen för regeringens s.k. restkompetens. Reglering i lag bör enbart ske när det bedöms nödvändigt eller när det av något annat skäl bedöms lämpligt att välja lagform.

Det överensstämmer inte med systematiken i de arbetsmarknadspolitiska författningarna att behålla en bestämmelse i lag som reglerar aktivitetsstöd och utvecklingsersättning för ungdomar, när ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program i övrigt regleras i förordning. Det är i stället mer ändamålsenligt att samla regler om ersättningar till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. Som en del av arbetet med att förenkla strukturen av de arbetsmarknadspolitiska författningarna, bör därför lagbestämmelsen om ungdomars rätt till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning när de deltar i jobbgarantin för ungdomar upphävas och i stället regleras i förordning.

Regeringens förslag: I bestämmelsen om skattefrihet för utvecklingsersättning ska det anges att ersättning i form av dagpenning som lämnas till ungdomar som deltar i arbetsmarknadspolitiska program inte ska tas upp. Hänvisningen till lagen om arbetsmarknadspolitiska program ska tas bort.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans kommenterar förslaget särskilt. *Arbetsgivarverket*, *Länsstyrelsen i Kronobergs län* och *Göteborgs tingsrätt* är positiva till arbetet med att förenkla det arbetsmarknadspolitiska regelverket, av vilket förslaget är en del. Övriga remissinstanser har inga synpunkter eller avstår från att yttra sig.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 11 kap. 33 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska utvecklingsersättningar enligt lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program inte tas upp till beskattning.

Det arbetsmarknadspolitiska regelverket är i behov av en översyn med målsättningen att skapa ett regelverk som är överskådligt, enkelt att tillämpa och som har en struktur som fungerar över tid. Regeringen föreslår i avsnitt 6.2 att 4 § lagen om arbetsmarknadspolitiska program ska upphöra att gälla. I bestämmelsen anges förutsättningarna för att ungdomar som deltar i jobbgarantin för ungdomar ska ha rätt till ersättning i form av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

Bestämmelsen i inkomstskattelagen om skattefrihet för utvecklingsersättning bör i konsekvens med förslaget att 4 § lagen om arbetsmarknadspolitiska program ska upphöra att gälla utformas utan hänvisning till denna lag. Med anledning av detta bör bestämmelsen i inkomstskattelagen justeras så att det framgår att ersättningen lämnas i form av dagpenning till ungdomar som deltar i arbetsmarknadspolitiska program.

6.4 Skattefriheten för ersättning för vissa utgifter

Regeringens förslag: Bestämmelsen om skattefrihet för ersättningar som avser logi eller resor m.m. till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program ska ändras genom att uppräkningsdelen av arbetsmarknadspolitiska program tas bort.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inga synpunkter eller avstår från att yttra sig.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 11 kap. 35 § inkomstskattelagen ska stöd som avser ersättning för utgifter för nattlogi eller resor m.m. inte tas upp till beskattning om stödet lämnas till en deltagare i arbetslivsinriktad rehabilitering eller de arbetsmarknadspolitiska programmen arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, jobb- och utvecklingsgarantin om insatsen består i annat än stöd till start av

näringsverksamhet, ungdomsinsatser, förberedande insatser eller projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.

De i 11 kap. 35 § inkomstskattelagen (1999:1229) uppräknade programmen motsvarar i huvudsak de program som anges i 1 § förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program. Gemensamt för programmen som anges i förordningen är att de berättigar deltagarna till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. Det skiljer dem från arbetsmarknadspolitiska program som har karaktären av subventionerade anställningar.

Emellertid finns i dag program som inte omfattas av uppräknningen i 11 kap. 35 § inkomstskattelagen men som i skattehänseende bör likställas med de i paragrafen uppräknade programmen. Det får därför anses lämpligt med en generell bestämmelse som bara hänvisar till arbetsmarknadspolitiska program, eftersom dessa från tid till annan behöver förändras och sådana förändringar ibland måste ske snabbt, t.ex. på grund av det arbetsmarknadspolitiska läget. Förändringar av de arbetsmarknadspolitiska programmen görs då i förordningsform.

Programmet stöd till start av näringsverksamhet samt deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin om insatsen består av stöd till start av näringsverksamhet omfattas inte av uppräknningen i 11 kap. 35 § inkomstskattelagen. Gemensamt för dessa är att deltagarna bedriver näringsverksamhet och av förarbetena framgår att avsikten är att dessa deltagare inte ska omfattas av skattefriheten, utan att stödet ska tas upp till beskattning i inkomstlagen näringsverksamhet (prop. 2002/03:5 s. 116 och 117). *Lagrådet* har yttrat att det undantag i lagtexten för deltagare som får stöd eller särskilt stöd till start av näringsverksamhet som föreslogs i promemorian blir missvisande och föreslår att det tas bort. Regeringen följer *Lagrådets* förslag.

Bestämmelsen i 11 kap. 35 § första stycket 2 inkomstskattelagen bör därför ändras så att den anger att den som deltar i arbetsmarknadspolitiska program som berättigar deltagaren till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning inte ska ta upp ifrågasvarande ersättningar till beskattning.

6.5 Hänvisningar i lagen om arbetslöshetsförsäkring

Regeringens förslag: Utformningen av de bestämmelser i lagen om arbetslöshetsförsäkring som innehåller hänvisningar till specifika förordningar ska justeras genom att hänvisningarna tas bort.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inga synpunkter eller avstår från att yttra sig.

Skälen för regeringens förslag: I lagen om arbetslöshetsförsäkring finns hänvisningar till förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program och förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd.

Som beskrivits i avsnitten 6.1–6.4 finns ett behov av att skapa en struktur i de arbetsmarknadspolitiska författningarna som fungerar över

tid. Om lagbestämmelser innehåller hänvisningar till förordningar kan det leda till inlåsnings effekter som kan få ett oönskat resultat t.ex. om det visar sig ändamålsenligt att slå ihop, upphäva eller på annat sätt ändra de förordningar som det hänvisas till. Hänvisningarna bör därför tas bort.

7 Byggnadstillstånd

Regeringens förslag: Lagen om byggnadstillstånd m.m. ska upphöra att gälla.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Arbetsförmedlingen, Statskontoret och Byggnadsindustrins yrkesnämnd tillstyrker förslaget. Övriga remissinstanser lämnar förslaget utan erinran eller avstår från att yttra sig.

Skälen för regeringens förslag

Regelverket

Lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m. och underliggande regelverk möjliggör för Arbetsförmedlingen att begränsa byggnadsverksamheten med hänsyn till samhällsekonomiska förhållanden, läget på arbetsmarknaden eller andra väsentliga allmänna intressen.

Regeringen har beslutat närmare föreskrifter om byggnadstillstånd i förordningen (1986:777) om byggnadstillstånd. Kompletterande regler finns även i kungörelsen (1971:1206) om viss upplysningsskyldighet rörande byggnadsarbete.

Dessutom har Arbetsförmedlingen, med stöd av bemyndiganden i förordningen och kungörelsen, beslutat om myndighetsföreskrifter.

När krävs det byggnadstillstånd?

I lagen om byggnadstillstånd m.m. görs en definition av byggnadsarbete genom uppräknning av de bygganden som avses. I förordningen om byggnadstillstånd görs ytterligare preciseringar av vilka byggnadsarbeten som kräver tillstånd.

Arbetsförmedlingen har enligt nämnda förordning möjlighet att göra överenskommelser med berörda byggherrar för att åstadkomma en utjämning av byggnadsverksamheten med hänsyn till byggnadsarbetsmarknaden. Om överenskommelser träffats i en utsträckning som är tillräcklig för planeringen av byggnadsverksamheten inom ett visst område, får Arbetsförmedlingen föreskriva att byggnadstillstånd inte ska krävas för byggnadsarbeten inom detta område (byggnadsarbeten som utförs i Stockholms län och i ett antal kommuner i Västra Götalands län är undantagna från denna möjlighet). Med stöd i förordningen träffades 1990 överenskommelser om att tillståndsgivningen skulle avskaffas i de kommuner där regelverket gav stöd för detta. Sedan tillkomsten av överenskommelserna 1990 har därför tillståndsgivningen i dessa kommuner

över tid ändrat karaktär och mer övergått till informationsutbyte. Även i de kommuner där byggnadstillstånd fortfarande krävs har hanteringen fått karaktären av en administrativ rutin och informationsutbyte.

Finns det fortfarande behov av att reglera byggnadsverksamheten genom byggnadstillstånd?

Byggnadsregleringen har historiskt ansetts vara ett viktigt konjunktur- och regionalpolitiskt styrmedel och även ett samhälleligt medel för att styra byggnadsinvesteringarna.

Byggnadssektorns betydelse för konjunkturen och den regionala tillväxtpolitiken har inte minskat. Tillståndsgivningen har dock över tid förändrats så att Arbetsförmedlingen inte längre har någon styrande roll i detta sammanhang. Som nämnts ovan är det endast i Stockholms län och i vissa av kommunerna i Västra Götalands län som byggnadstillstånd krävs. Efter myndighetsombildningen 2008, då Arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnderna upphörde och myndigheten Arbetsförmedlingen bildades, har Arbetsförmedlingen endast haft rollen att ta emot ansökningar och administrera dessa och att till marknadens parter tillhandahålla statistik och information om pågående och kommande byggnadsprojekt.

Anledningen till att Arbetsförmedlingens roll blivit mer administrativ har huvudsakligen sin grund i att utvecklingen på byggarbetsmarknaden gått från att vara en lokal eller regional angelägenhet till att bli mer av en nationell angelägenhet. Även Arbetsförmedlingens verksamhet har över tid förändrats från att arbeta i huvudsak med ett lokalt och regionalt fokus till att arbeta med hela Sverige som målområde. Här kan bland annat nämnas bedömningen av lämpligt arbete där huvudregeln vid uppbärande av ersättning vid arbetslöshet är att arbete ska sökas i hela landet.

Vad som även påverkar tillståndsverksamheten är att antalet utländska aktörer på den svenska marknaden konstant ökar.

Möjligheten att styra byggnadsverksamheten genom regelverket om byggnadstillstånd har inte utnyttjats på över 20 år. Arbetsförmedlingens hantering av ärenden enligt den aktuella regleringen har dock bidragit till att myndigheten kunnat tillhandahålla statistik och information om pågående och kommande byggnadsprojekt. Att behålla den aktuella regleringen enbart för att få underlag till aktuell statistik kan dock inte anses vara motiverat. Någon motsvarande registrering av projekt inom övriga branscher görs inte.

Eftersom det enligt nuvarande reglering endast är i Stockholms och delar av Västra Götalands län som byggnadstillstånd krävs, skulle ett upphävande av regleringen innebära en enhetlig och likvärdig hantering i hela landet.

Då det inte längre kan anses motiverat att behålla reglerna i lagen om byggnadstillstånd m.m. bör den upphävas.

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2012. Bestämmelserna i inkomstskattelagen ska tillämpas på ersättningar och stöd som betalas ut efter den 30 juni 2012.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen remissinstanserna kommenterar frågan särskilt.

Skälen för regeringens förslag: Förslagen bör träda i kraft så snart som möjligt, lämpligen den 1 juli 2012. Förslagen i inkomstskattelagen (1999:1229) ska tillämpas på ersättningar och stöd som betalas ut efter den 30 juni 2012.

9 Konsekvensbeskrivning

9.1 Nämndemäns medverkan i kammarrätten

Förslaget att nämndemän inte längre ska medverka i kammarrätten vid avgörande av mål om rätt till arbetslöshetsersättning, mål om rätt till medlemskap i en arbetslöshetskassa, medlemsavgifter och särskild uttaxering hos en arbetslöshetskassa enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor innebär att Sveriges domstolars kostnader för nämndemän minskar något. Till det kommer besparingar för kammarrätterna för administration och samordning av nämndemännen.

9.2 Samverkan mellan kommuner om samhällsorientering

Avsikten med förslaget är att kommunerna ska få bättre förutsättningar att erbjuda samhällsorientering som uppfyller de krav som ställs i förordningen (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.

Konsekvenserna för deltagare i samhällsorientering är att möjligheterna att få bättre anpassad samhällsorientering förbättras. Samtidigt kan restiden eller reskostnaderna för en deltagare som erbjuds samhällsorientering i en annan kommun öka.

Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för företag eller andra aktörer, eftersom kommunernas skyldigheter enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling inte påverkas av förslaget och verksamheten ska bedrivas på affärsmässiga grunder.

Avsikten med förslagen är att den nya strukturen ska skapa tydligare, enklare och mer lättolkade författningar som i sin tur ger bättre förutsättningar för Arbetsförmedlingen att utföra sitt uppdrag.

Ändringarna i förslaget bedöms inte ha någon mätbar effekt på de offentliga finanserna eller ekonomiska konsekvenser. Inte heller bedöms förslagen ha några konsekvenser för jämställdheten, småföretagare eller miljön.

Förslaget förväntas inte ha några konsekvenser som påverkar Sveriges internationella åtaganden. Inga övriga konsekvenser av förslaget har identifierats.

9.4 Byggnadstillstånd

Förslaget är en regelförenkling som går i linje med regeringens mål att underlätta företagares vardag och syftar även till att skapa en enhetlig och likvärdig hantering av byggnadstillstånd över hela landet, då tillståndsgivningen i dag endast omfattar vissa delar av landet.

Genom den föreslagna ändringen kommer administrationen hos de inblandade parterna att minska, vilket bedöms få positiva effekter på såväl Arbetsförmedlingens nyttjande av förvaltningsresurser, som för företagarna. Förslaget bedöms således endast ha positiva ekonomiska effekter.

Vad gäller konsekvenserna för domstolarnas verksamhet förväntas inte lagförslaget innebära någon förändring, eftersom Arbetsförmedlingen inte på över 20 år utnyttjat möjligheten att skjuta på byggnadsstart, vilket således inneburit att domstolarna inte har behövt hantera något överklagande.

Förslagen bedöms inte få några särskilda konsekvenser för jämställdheten eller för miljön.

Alternativa lösningar

Upphävandet av lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m. innebär att tvånget för byggherrar att redovisa kommande byggnadsarbeten upphör, vilket innebär att det inte längre kommer att finnas samma tillförlitliga statistik över kommande byggen.

Arbetsförmedlingen har löpande kontakter med byggherrar, kommuner och länsstyrelser för att bevaka byggnadsbranschen i syfte att skapa en god uppfattning av kommande behov av arbetskraft. Arbetsförmedlingen gör även prognoser av hela arbetsmarknaden två gånger per år, vilka utgör ett bra underlag för bedömning av byggnadsbranschen.

Arbetsförmedlingen har inom en rad olika branscher etablerat s.k. branschråd med representanter från respektive bransch. Råden syftar till att förbättra Arbetsförmedlingens matchning inom branschen eller yrket genom att Arbetsförmedlingen får en ökad kunskap om de behov som marknaden ser och att förbättra samarbetet mellan myndigheten och

marknadens parter. Branschråden ger företagen möjlighet att förmedla information om kommande behov och kompetenskrav, vilket bl.a. kan ha bäring på Arbetsförmedlingens val av upphandlade arbetsmarknadsutbildningar.

För byggnadsbranschen finns ett nationellt branschråd med säte i Stockholm. Här tillkommer även nio regionala branschråd som täcker hela landet med en geografisk uppdelning som är gjord i samråd mellan marknadens parter.

Inom det nationella branschrådet för byggnadsbranschen har frågan om statistik diskuterats och den övervägande delen av representanterna är eniga om att Arbetsförmedlingens prognoser och uppgifter från privata företag specialiserade på bevakning av byggnadsbranschen (se nedan), är tillräckliga för att de ska kunna göra sina bedömningar.

På den privata marknaden finns det främst två bolag som bevakar byggnadsbranschen och kommande rekryteringsbehov, *Byggfakta* och *Sverige Bygger*. Dessa bolag bevakar byggnadsbranschens aktörer för att kartlägga var, när och hur det byggs i Sverige. Till skillnad mot den statistik som Arbetsförmedlingen i dag tillhandahåller är inte Byggfaktas eller Sverige Byggers statistik helt tillförlitlig, eftersom den baseras på ett frivilligt inhämtande och utlämnande av uppgifter och är en betaltjänst till skillnad mot Arbetsförmedlingens statistik som kan fås gratis.

Konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden

Förslaget förväntas inte ha några konsekvenser som påverkar Sveriges åtaganden inom EU.

ILO:s konvention (nr 160) om arbetsmarknadsstatistik (SÖ 1986:11) anger att arbetsmarknadsstatistik regelbundet ska samlas in, sammanställas och offentliggöras. Som beskrivits ovan har Arbetsförmedlingen väl utarbetade metoder och kanaler för att säkerställa den statistik som kan anses behövas som underlag för att bedöma brist på sysselsättning och rekryterings- och kompetensbehov hos arbetsgivare. Det bedöms därför att förslaget inte kan anses strida mot Sveriges åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

10.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

14 §

Förslaget behandlas i avsnitt 6.5.

Förslaget innebär att hänvisningarna till förordningen (1997:1275) om anställningsstöd och förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program tas bort. Det innebär inte någon ändring i sak.

22 §

Förslaget behandlas i avsnitt 6.5.

Förslaget innebär att hänvisningen till förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd tas bort. Det innebär inte någon ändring i sak.

26 §

Förslaget behandlas i avsnitt 6.5.

Förslaget innebär att hänvisningen till förordningen om aktivitetsstöd tas bort. Det innebär inte någon ändring i sak.

46 §

Förslaget behandlas i avsnitt 6.5

Förslaget innebär att hänvisningen till förordningen om aktivitetsstöd tas bort. Det innebär inte någon ändring i sak.

49 §

Förslaget behandlas i avsnitt 4.

Nuvarande *andra stycket* upphävs. Ändringen innebär att nämndemän inte längre ska ingå i kammarrätten vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål enligt denna lag.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

95 §

Förslaget behandlas i avsnitt 4.

Nuvarande *andra stycket* upphävs. Ändringen innebär att nämndemän inte längre ska ingå i kammarrätten vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål enligt denna lag.

11 kap. 33 §

Förslaget behandlas i avsnitt 6.3.

Förslaget innebär att hänvisningen till lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program tas bort och ersätts med en upplysning om att utvecklingsersättning betalas ut till ungdomar som deltar i arbetsmarknadspolitiska program i form av dagpenning. Vilka ungdomar som omfattas framgår av det arbetsmarknadspolitiska regelverket.

Förslaget innebär inte något nytt i sak.

11 kap. 35 §

Förslaget behandlas i avsnitt 6.5.

I *inledningen av första stycket* byts ordet *nattlogi* ut mot *logi*. Ändringen innebär en språklig justering.

I *första stycket 2* tas uppräknningen av arbetsmarknadspolitiska program bort. Genom den föreslagna lydelsen klargörs att skattebefrielse för de aktuella ersättningarna gäller för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program som berättigar deltagaren till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

Reseersättning m.m. som utgår till den som tar del av stöd till start av näringsverksamhet eller särskilt stöd vid start av näringsverksamhet omfattas inte av skattefriheten. Sådana ersättningar ska i stället tas upp i inkomstslaget näringsverksamhet.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

10.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

1 kap. 2 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

Hänvisningen till samhällsorientering i *första stycket sjätte strecksatsen* är ny. Den innebär att verksamheten som regleras i den föreslagna 3 kap. 7 §, samhällsorientering, får bedrivas utan anknytning till kommunens område eller dess medlemmar och är därmed ett avsteg från lokaliseringsprincipen.

1 kap. 3 §

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

Hänvisningen till samhällsorientering i *fjärde strecksatsen* är ny. Den innebär att verksamheten som regleras i den föreslagna 3 kap. 7 §, samhällsorientering, ska bedrivas på affärsmässiga grunder och är därmed ett avsteg från självkostnadsprincipen.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.3.

Paragrafen är ny och innebär en kompetensutvidgning för kommunerna. I paragrafen anges att en kommun får ingå avtal med en annan kommun om att utföra den andra kommunens uppgifter enligt 5 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Denna promemoria innehåller förslag i flera olika frågor inom Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde. I avsnitt 3 Förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket lämnas förslag till ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, inkomstskattelagen (1999:1229) och lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program. Det övergripande syftet med förslagen är att skapa ett mer ändamålsenligt regelverk.

I avsnitt 4 Kammarrätternas sammansättning föreslås ändringar i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor. Förslagen innebär att medverkan av nämndemän tas bort i vissa måltyper i avgöranden i kammarrätt. I avsnitt 5 Byggnadstillstånd och praktisk utbildning av byggnadsarbetare föreslås bl.a. att lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m. ska upphävas. I avsnitt 6 Kommuners möjligheter att samverka i fråga om samhällsorientering för nyanlända invandrare föreslås en utökad möjlighet för kommunerna att samarbeta kring skyldigheten att erbjuda vissa nyanlända invandrare samhällsorientering.

Förslag till lag om upphävande av lagen (1971:1204) om
byggnadstillstånd m.m.

Härigenom föreskrivs att lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd
m.m. ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2012.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 14, 22, 26, 46 och 49 §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Vid prövning av arbetsvillkoret bortses från utfört förvärvsarbete

1. som arbetsgivaren finansierat med särskilt anställningsstöd enligt förordningen (1997:1275) om anställningsstöd, eller

2. som bedrivits med stöd av bestämmelserna om stöd till start av näringsverksamhet enligt förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

1. som arbetsgivaren finansierat med särskilt anställningsstöd, eller

2. som bedrivits med stöd till start av näringsverksamhet inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program.

22 §²

Ersättning lämnas under längst 300 dagar (ersättningsperiod). Till en sökande som dag 300 i ersättningsperioden är förälder till barn under 18 år lämnas dock ersättning under längst 450 dagar.

När det bestäms hur många dagar av ersättningsperioden som har förbrukats skall dag då den sökande fått aktivitetsstöd enligt förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd jämföras med ersättningsdag enligt denna lag. Därvid beaktas inte dagar före den 1 oktober 2007.

När det bestäms hur många dagar av ersättningsperioden som har förbrukats ska dag då den sökande fått aktivitetsstöd för att delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program jämföras med ersättningsdag enligt denna lag. Därvid beaktas inte dagar före den 1 oktober 2007.

Om den sökande omedelbart före inträdet i en arbetslöshetskassa har fått ersättning från en annan arbetslöshetskassa, räknas ersättningsdagar i den andra kassan in i ersättningsperioden.

Rätten till dagpenning upphör vid månadsskiftet före den månad då den arbetslöse fyller 65 år.

26 §³

Om inte annat följer av 25 § andra stycket, 27 §, 27 a § eller 30 §, lämnas dagpenning med ett belopp som motsvarar följande procentsatser av den sökandes dagsförtjänst.

– 80 procent under de första 200 dagarna av ersättningsperioden, och

¹ Senaste lydelse 2000:1460.

² Senaste lydelse 2007:413.

³ Senaste lydelse 2009:666.

– 70 procent under resten av ersättningsperioden.

När det bestäms med vilken procentsats ersättning ska lämnas ska dag då en sökande fått aktivitetsstöd *enligt förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd* jämföras med ersättningsdag enligt denna lag. Därvid beaktas inte dagar före den 1 januari 2007.

När det bestäms med vilken procentsats ersättning ska lämnas ska dag då en sökande fått aktivitetsstöd *för deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program* jämföras med ersättningsdag enligt denna lag. Därvid beaktas inte dagar före den 1 januari 2007.

46 §⁴

Bestämmelserna i 43 § *samt* 45 a § första stycket 1 om arbete *skall* tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska program för vilka aktivitetsstöd lämnas *enligt förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd*. Bestämmelserna i 44, 45 och 45 a §§ *skall* därvid gälla i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 43 § *och* 45 a § första stycket 1 om arbete *ska* tillämpas i fråga om arbetsmarknadspolitiska program för vilka aktivitetsstöd lämnas. Bestämmelserna i 44, 45 och 45 a §§ *ska* därvid gälla i tillämpliga delar.

49 §⁵

Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till ersättning enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om inte annat följer av lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt. Behörig förvaltningsrätt är den inom vars domkrets det första beslutet i saken har fattats.

Vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål som avses i första stycket skall nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i förvaltningsrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

⁴ Senaste lydelse 2002:626.

⁵ Senaste lydelse 2009:824.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att 95 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

95 §¹

Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden enligt denna lag om rätt till medlemskap, medlemsavgifter och särskild uttaxering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Behörig förvaltningsrätt är den inom vars domkrets det första beslutet i saken har fattats.

Vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål som avses i första stycket ska nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i förvaltningsrätten.

Arbetslöshetskassans beslut enligt denna lag i andra fall än som avses i första stycket får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

¹ Senaste lydelse 2009:825.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 33 och 35 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

33 §

Utvecklingsersättningar enligt lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program ska inte tas upp.

Utvecklingsersättning i form av dagpenning som lämnas till de ungdomar som deltar i arbetsmarknadspolitiska program ska inte tas upp.

35 §

Stöd som avser ersättning för utgifter för *nattlogi* eller resor m.m. ska inte tas upp om det lämnas till deltagare i

1. arbetslivsinriktad rehabilitering,

2. *de arbetsmarknadspolitiska programmen*

– *arbetsmarknadsutbildning,*

– *arbetspraktik,*

– *jobb- och utvecklingsgarantin, om insatsen består i annat än stöd till start av näringsverksamhet,*

– *ungdomsinsatser,*

– *förberedande insatser, eller*

– *projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.*

Stöd som avser ersättning för utgifter för *logi* eller resor m.m. ska inte tas upp om det lämnas till deltagare i

1. arbetslivsinriktad rehabilitering, *eller*

2. *arbetsmarknadspolitiska program som berättigar deltagaren till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, med undantag för det fall deltagaren får stöd eller särskilt stöd till start av näringsverksamhet.*

Första stycket gäller även sådant stöd som lämnas till deltagarens ledsagare eller till elever med funktionshinder vid utbildning i grundskola, gymnasieskola eller motsvarande utbildning.

Statliga bidrag för resor, kost eller logi eller merutgifter på grund av funktionshinder som lämnas till elever i utbildning för döva eller hörselskadade eller i utbildning som är speciellt anpassad för svårt rörelsehindrade ungdomar (Rh-anpassad utbildning) ska inte tas upp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012 och tillämpas på ersättningar och stöd som ges ut efter den 30 juni 2012.

Förslag till lag om ändring i lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program¹

dels att 4 § ska upphöra att gälla,
dels att 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program ska inte anses som arbetstagare om inte programmet gäller en anställning med anställnings-stöd eller lönebidrag, skyddat arbete, trygghetsanställning, reguljärt arbete inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar eller en anställning med särskilt stöd för introduktion och uppföljning (SIUS).

När ett program bedrivs på en arbetsplats ska den som tar del av programmet dock likställas med arbetstagare vid tillämpning av följande regler i arbetsmiljölagen (1977:1160):

- 2 kap. 1–9 §§ om arbetsmiljöns beskaffenhet,
- 3 kap. 1–4 och 6–13 §§ om allmänna skyldigheter,
- 4 kap. 1–4 och 8–10 §§ om bemyndiganden,
- 5 kap. 1 och 3 §§ om minderåriga,
- 7 kap. om tillsyn,
- 8 kap. om påföljder, och
- 9 kap. om överklagande.

Det som i arbetsmiljölagen sägs om arbetsgivare ska gälla den som har upplåtit en arbetsplats för programverksamhet.

Föreslagen lydelse

7 §²

Den som har en reguljär anställning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program ska anses som arbetstagare. Detta gäller dock inte den som har en utvecklingsanställning.

Den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och inte anses som arbetstagare enligt första stycket ska, när programmet bedrivs på en arbetsplats, likställas med en arbetstagare vid tillämpning av följande regler i arbetsmiljölagen (1977:1160):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012

¹ Senaste lydelse av 4 § 2007:809.

² Senaste lydelse 2008:935.

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

dels att 1 kap. 2 och 3 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 3 kap. 7 §, av följande lydelse, och närmast före 3 kap. 7 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Det krav på anknytning till kommunen eller landstingets område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) gäller inte vid tillämpning av följande bestämmelser i denna lag:

- 2 kap. 3 § om medfinansiering av vissa projekt,
- 2 kap. 4 § om bistånd till utländska studerande,
- 2 kap. 10 § om kompensation till enskilda inom socialtjänsten,
- 3 kap. 2 § om sjuktransporter,
- 3 kap. 3 § om kollektivtrafik,
- 3 kap. 7 § om samhällsorientering,
- 4 kap. 1 § om turism, och
- 5 kap. om tjänsteexport och internationellt bistånd.

Vid tillämpningen av 2 kap. 1 § om bidrag till byggande av statlig väg och järnväg krävs dock särskilda skäl för undantag från kravet på anknytning.

3 §

Trots bestämmelserna i 2 kap. 7 § och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900) ska verksamheten bedrivas på affärsmässiga grunder vid tillämpning av följande bestämmelser i denna lag:

- 3 kap. 2 § om sjuktransporter,
- 3 kap. 3 § om kollektivtrafik,
- 3 kap. 6 § om lokaler, och
- 3 kap. 6 § om lokaler,
- 3 kap. 7 § om samhällsorientering, och
- 5 kap. 1 och 2 §§ om tjänsteexport.

3 kap.

Samhällsorientering

7 §

En kommun får ingå avtal med

¹ Senaste lydelse 2010:428.

en annan kommun om att uppgifter som kommunen har enligt 5 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare kan utföras av den andra kommunen.

Prop. 2011/12:107
Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

Remissyttranden har avgetts av Justitiekanslern, Svea hovrätt, Kammarrätten i Jönköping, Stockholms tingsrätt, Göteborgs tingsrätt, Förvaltningsrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Luleå, Domstolsverket, Konsumentverket, Arbetsgivarverket, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Boverket, Finansinspektionen, Statskontoret, Skatteverket, Statens skolverk, Umeå universitet, Myndigheten för yrkeshögskolan, Konkurrensverket, Arbetsförmedlingen, Diskrimineringsombudsmannen, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Svenska ILO-kommittén, Regelrådet, Svenskt Näringsliv, Almega, Företagarna, Sveriges Kommuner och Landsting, Tjänstemännens Centralorganisation, Arbetslöshetskassornas samorganisation, Borås kommun, Botkyrka kommun, Eskilstuna kommun, Falkenbergs kommun, Gävle kommun, Göteborgs kommun, Landskrona kommun, Luleå kommun, Malmö kommun, Motala kommun, Skellefteå kommun, Stockholms kommun, Strömsunds kommun, Södertälje kommun, Västerås kommun, Växjö kommun, Örebro kommun, Byggnadsindustriens yrkesnämnd, Vuxenutbildning i Samverkan, Nämndemännens riksförbund, Försäkringsjuridiska föreningen, Läkemedelsförsäkringen Service AB, Svenska Aktuarieföreningen, Trafikförsäkringsföreningen och Sveriges kvinno-lobby.

Följande organisationer har inbjudits att lämna yttranden men har avstått: Riksdagens ombudsmän, Lunds universitet, Stockholms universitet, Regionförbundet Södra Småland, Regionförbundet Jämtlands län, Kommunförbundet Stockholms län, Kommunförbundet Skåne, Borlänge kommun, Gnosjö kommun, Norrköpings kommun, Sollentuna kommun, Landsorganisationen i Sverige, Sveriges allmännyttiga bostadsföretag, Handikappförbundets samarbetsorgan, Sveriges Auktoriserade Utbildningsföretag, Konsumenternas försäkringsbyrå, Läkemedelsskadenämnden, Aktuarienämnden, Svenska Försäkringsföreningen, Patientförsäkringsföreningen och Patientskadenämnden.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 49 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

49 §¹

Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till ersättning enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om inte annat följer av lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt. Behörig förvaltningsrätt är den inom vars domkrets det första beslutet i saken har fattats.

Vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål som avses i första stycket skall nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i förvaltningsrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

¹ Senaste lydelse 2009:824. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Häriigenom föreskrivs att 95 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

95 §¹

Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden enligt denna lag om rätt till medlemskap, medlemsavgifter och särskild uttaxering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Behörig förvaltningsrätt är den inom vars domkrets det första beslutet i saken har fattats.

Vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål som avses i första stycket ska nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i förvaltningsrätten.

Arbetslöshetskassans beslut enligt denna lag i andra fall än som avses i första stycket får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

¹ Senaste lydelse 2009:825. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 33 och 35 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

33 §

Utvecklingsersättningar enligt lagen (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program ska inte tas upp.

Utvecklingsersättning i form av dagpenning som lämnas till de ungdomar som deltar i arbetsmarknadspolitiska program ska inte tas upp.

35 §

Stöd som avser ersättning för utgifter för *nattlogi* eller resor m.m. ska inte tas upp om det lämnas till deltagare i

1. arbetslivsinriktad rehabilitering,
2. *de arbetsmarknadspolitiska programmen*
 - arbetsmarknadsutbildning,
 - arbetspraktik,
 - jobb- och utvecklingsgarantin, om insatsen består i annat än stöd till start av näringsverksamhet,
 - ungdomsinsatser,
 - förberedande insatser, eller
 - projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.

Stöd som avser ersättning för utgifter för *logi* eller resor m.m. ska inte tas upp om det lämnas till deltagare i

1. arbetslivsinriktad rehabilitering, *eller*
2. *arbetsmarknadspolitiska program som berättigar deltagaren till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, med undantag för det fall deltagaren får stöd eller särskilt stöd till start av näringsverksamhet.*

Första stycket gäller även sådant stöd som lämnas till deltagarens ledsagare eller till elever med funktionshinder vid utbildning i grundskola, gymnasieskola eller motsvarande utbildning.

Statliga bidrag för resor, kost eller logi eller merutgifter på grund av funktionshinder som lämnas till elever i utbildning för döva eller hörselskadade eller i utbildning som är speciellt anpassad för svårt rörelsehindrade ungdomar (Rh-anpassad utbildning) ska inte tas upp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012 och tillämpas på ersättningar och stöd som betalas ut efter den 30 juni 2012.

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

dels att 1 kap. 2 och 3 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 3 kap. 7 §, av följande lydelse, och närmast före 3 kap. 7 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Det krav på anknytning till kommunens eller landstingets område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) gäller inte vid tillämpning av följande bestämmelser i denna lag:

- 2 kap. 3 § om medfinansiering av vissa projekt,
- 2 kap. 4 § om bistånd till utländska studerande,
- 2 kap. 10 § om kompensation till enskilda inom socialtjänsten,
- 3 kap. 2 § om sjuktransporter,
- 3 kap. 3 § om kollektivtrafik,
- 3 kap. 7 § om samhällsorientering,
- 4 kap. 1 § om turism, och
- 5 kap. om tjänsteexport och internationellt bistånd.

Vid tillämpningen av 2 kap. 1 § om bidrag till byggande av statlig väg och järnväg krävs dock särskilda skäl för undantag från kravet på anknytning.

3 §

Trots bestämmelserna i 2 kap. 7 § och 8 kap. 3 c § kommunallagen (1991:900) ska verksamheten bedrivas på affärsmässiga grunder vid tillämpning av följande bestämmelser i denna lag:

- 3 kap. 2 § om sjuktransporter,
- 3 kap. 3 § om kollektivtrafik,
- 3 kap. 6 § om lokaler, *och* – 3 kap. 6 § om lokaler,
- 3 kap. 7 § om samhällsorientering, *och*
- 5 kap. 1 och 2 §§ om tjänsteexport.

3 kap.

Samhällsorientering

7 §

En kommun får ingå avtal med en annan kommun om att uppgifter

¹ Senaste lydelse 2010:428.

*som kommunen har enligt 5 § Prop. 2011/12:107
lagen (2010:197) om etablerings- Bilaga 4
insatser för vissa nyanlända in-
vandrare ska utföras av den andra
kommunen.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

Protokoll vid sammanträde 2012-02-28

Närvarande: F.d. justitieråden Marianne Eliason och Peter Kindlund samt justitierådet Kerstin Calissendorff.

Samverkan mellan kommuner om samhällsorientering m.m.

Enligt en lagrådsremiss den 16 februari 2012 (Arbetsmarknads-departementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
2. lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
3. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229), och
4. lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av rättssakkunniga Helena Levin.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen

11 kap. 35 §

I bestämmelsen anges att stöd som avser ersättning för utgifter för logi eller resor m.m. inte ska tas upp om det lämnas till deltagare i arbetslivsinriktad rehabilitering eller arbetsmarknadspolitiska program som berättigar deltagaren till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, med undantag för det fall deltagaren får stöd eller särskilt stöd till start av näringsverksamhet.

Bestämmelsen är intagen i 11 kap. inkomstskattelagen, som anger vad som ska tas upp i inkomstslaget tjänst. I denna del ger det nämnda undantaget uttryck för att kostnadsersättningarna ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst. Detta är naturligt för ersättningar till deltagare som inte bedriver eller avser att bedriva näringsverksamhet. För en person som avser att starta näringsverksamhet ingår emellertid de aktuella ersättningarna i verksamheten och ska därför tas upp i denna i enlighet med huvudregeln för sådana intäkter i 15 kap. 1 § inkomstskattelagen.

För att uppnå en korrekt utformad reglering av skatteplikten för kostnadsersättningar förordar Lagrådet att det nu missvisande uttrycket ”med undantag för det fall deltagaren får stöd eller särskilt stöd till start av näringsverksamhet” utgår ur lagtexten.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 mars 2012

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Carlsson, Borg, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt, Ek, Löf

Föredragande: statsrådet Ullenhag

Regeringen beslutar proposition 2011/12:107 Samverkan mellan kommuner om samhällsorientering m.m.